

Η 8η Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, αποτελεί κάθε χρόνο μια στιγμή συλλογικής μνήμης για τους αγώνες που έχουν δώσει οι γυναίκες παγκοσμίως, αλλά και μια ευκαιρία αναστοχασμού για τις δομικές ανισότητες που εξακολουθούν να περιορίζουν την πλήρη απόλαυση των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων.

Η μονάδα του ΟΗΕ για την Ισότητα των Φύλων και την Ενδυνάμωση των Γυναικών (UN Women, 2026) επισημαίνει ότι, καθώς μπαίνουμε στο δεύτερο τέταρτο του 21ου αιώνα, καμία χώρα δεν έχει κατορθώσει να κλείσει - πλήρως - τα νομικά κενά ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Το 2026, οι γυναίκες παγκοσμίως διαθέτουν μόλις το 64% των νομικών δικαιωμάτων που απολαμβάνουν οι άνδρες. Σε καθοριστικούς τομείς της ζωής -εργασία, οικονομική αυτονομία, ασφάλεια, οικογένεια, ιδιοκτησία, μετακίνηση, επιχειρηματικότητα και συνταξιοδότηση- το νομικό πλαίσιο εξακολουθεί, συστηματικά, να τις θέτει σε μειονεκτική θέση. Από επιβλαβείς κοινωνικές νόρμες έως διακριτικούς νόμους, γυναίκες και κορίτσια συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν βαθιά ριζωμένα εμπόδια, ακόμη και οπισθοδρομήσεις, στην πορεία προς την ισότιμη δικαιοσύνη. Αν ο ρυθμός προόδου παραμείνει ο σημερινός, θα απαιτηθούν 286 χρόνια για να κλείσουν τα κενά της νομικής προστασίας των γυναικών.

Σε συνέχεια αυτών των επισημάνσεων, η πρόσφατη (12/02/2026) Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο αναφορικά με τις προτεραιότητες της Ένωσης ενόψει της 70ής Συνόδου της Επιτροπής του ΟΗΕ για τη Θέση των Γυναικών επιβεβαιώνει ότι, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε διεθνές επίπεδο, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες παραμένουν πολυδιάστατες και συστημικές. Η Σύσταση αναδεικνύει με σαφήνεια ότι:

- Οι έμφυλες ανισότητες και διακρίσεις επιδεινώνονται από διασταυρούμενους παράγοντες, όπως ο ρατσισμός, η αναπηρία, το μεταναστευτικό καθεστώς, ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η ταυτότητα φύλου.
- Μεροληπτικοί νόμοι, έμφυλα στερεότυπα, οικονομικά και θεσμικά εμπόδια, ψηφιακοί αποκλεισμοί και συστημικές διακρίσεις εξακολουθούν να περιορίζουν την ουσιαστική πρόσβαση των γυναικών και των κοριτσιών στη δικαιοσύνη, ιδίως για όσες βρίσκονται σε ευάλωτη θέση.
- Το φαινόμενο της έμφυλης βίας -συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής, σεξουαλικής, ψυχολογικής και οικονομικής βίας- εμμένει, επισημαίνοντας παράλληλα την ανάγκη για αποτελεσματική προστασία των θυμάτων, εξειδικευμένους θεσμούς, κατάλληλη κατάρτιση των αρμόδιων αρχών και αποτροπή της δευτερογενούς θυματοποίησης.
- Παραμένει η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα δικαστικά και θεσμικά όργανα, ενώ η ύπαρξη δικαστικών έμφυλων στερεοτύπων υπονομεύουν την εμπιστοσύνη στο σύστημα δικαιοσύνης.

- Οι παγκόσμιες κρίσεις, οι ένοπλες συγκρούσεις, οι ανθρωπιστικές καταστάσεις και οι κοινωνικές αναταράξεις επηρεάζουν δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια, αυξάνοντας την έκθεσή τους στη βία και τις διακρίσεις.
- Η παραβίαση σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ασφαλή και νόμιμη άμβλωση, συνιστούν παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όσον αφορά ειδικά στην προστασία των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων των γυναικών, όπως επισημαίνει η Διεθνής Αμνηστία (2025), τα δικαιώματα αυτά - συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, της σωματικής αυτονομίας και της ελεύθερης λήψης αποφάσεων- αποτελούν θεμελιώδη προϋπόθεση για την ισότητα, την αξιοπρέπεια και την ελευθερία των γυναικών. Ως εκ τούτου, σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα όπως η Ελλάδα, τα θεμελιώδη δικαιώματα των γυναικών και η σωματική τους αυτονομία δεν μπορούν να τεθούν υπό αμφισβήτηση. Η προστασία των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων συνιστά βασικό πυλώνα της ισότητας των φύλων, της δημόσιας υγείας και της δημοκρατικής έννομης τάξης.

Τα πλέον πρόσφατα δεδομένα του **Gender Equality Index 2025** του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) για την Ελλάδα, καταδεικνύουν ότι η χώρα μας παρουσιάζει σταθερή πρόοδο στην ισότητα των φύλων διαχρονικά. Η συνολική βαθμολογία της χώρας έχει αυξηθεί σημαντικά, με βελτίωση κατά 7,3 μονάδες από το 2015 και κατά 5,7 μονάδες από το 2020, γεγονός που υποδηλώνει θετική δυναμική εξέλιξης. Ιδιαίτερα θετική είναι η εικόνα στον τομέα της εξουσίας (power), όπου η Ελλάδα καταγράφει τη μεγαλύτερη πρόοδο μεταξύ των επιμέρους τομέων, με αύξηση 12,0 μονάδων από το 2020. Η βελτίωση αυτή συνδέεται με σημαντικές ενισχύσεις τόσο στην πολιτική όσο και στην οικονομική εκπροσώπηση των γυναικών, αντανακλώντας ενίσχυση της παρουσίας τους σε θέσεις λήψης αποφάσεων (EIGE, 2025).

Στον **τομέα της γνώσης** (knowledge), η Ελλάδα καταγράφει την καλύτερη επίδοση μεταξύ των επιμέρους δεικτών, καταλαμβάνοντας την 7η θέση στην ΕΕ. Η επίδοση αυτή αποδίδεται κυρίως στα υψηλά ποσοστά εκπαιδευτικής επίτευξης και συμμετοχής, με τις γυναίκες να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά ολοκλήρωσης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τους άνδρες. Ενθαρρυντικά είναι και τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των γυναικών στην **αγορά εργασίας**. Παρότι τα ποσοστά απασχόλησης παραμένουν χαμηλά σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, τα δεδομένα δείχνουν ότι η απασχόληση των γυναικών έχει αυξηθεί την τελευταία δεκαετία, υποδεικνύοντας τάσεις βελτίωσης.

Σημαντική πρόοδος καταγράφεται επίσης στη συμμετοχή των γυναικών σε **διοικητικές και διευθυντικές θέσεις**, καθώς οι γυναίκες κατέχουν πλέον 35% των θέσεων διοίκησης, παρουσιάζοντας αισθητή αύξηση σε σχέση με προηγούμενα έτη. Στον τομέα της **εκπαίδευσης**, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι γυναίκες στην Ελλάδα συνεχίζουν να εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ακαδημαϊκής επίτευξης, ενώ ιδιαίτερα θετική είναι η αυξημένη συμμετοχή των γυναικών σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς κλάδους (STEM). Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν 41% των αποφοίτων STEM, ποσοστό που συγκαταλέγεται μεταξύ των υψηλότερων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παρουσιάζει ανοδική τάση (EIGE, 2025). Παράλληλα, τα στοιχεία για την **υγεία** δείχνουν θετικές εξελίξεις, καθώς το προσδόκιμο ετών υγιούς ζωής έχει αυξηθεί τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες, υποδεικνύοντας βελτίωση των συνθηκών υγείας (EIGE, 2025).

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παρά τα παραπάνω σημεία προόδου, τα στοιχεία του Gender Equality Index (2025) υπενθυμίζουν ότι **η ισότητα των φύλων παραμένει ένα πολυδιάστατο και σύνθετο εγχείρημα**. Ιδιαίτερη σημασία αποκτούν τα δεδομένα που αφορούν την έμφυλη βία, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρή πρόκληση. Οι δείκτες καταδεικνύουν ότι σημαντικό ποσοστό γυναικών στην Ελλάδα έχει βιώσει μορφές σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας, ενώ οι επιπτώσεις αυτών των εμπειριών στην υγεία και την ευημερία τους είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Η βία κατά των γυναικών δεν συνιστά μεμονωμένο φαινόμενο, αλλά κοινωνικό ζήτημα που συνδέεται με δομικές ανισότητες και σχέσεις εξουσίας.

Παράλληλα, τα δεδομένα αναδεικνύουν την επιμονή έμφυλων στερεοτύπων, τα οποία εξακολουθούν να επηρεάζουν κοινωνικές αντιλήψεις, ρόλους και προσδοκίες. Οι ανισότητες στην κατανομή της μη αμειβόμενης εργασίας, ιδίως σε δραστηριότητες φροντίδας και οικιακής ευθύνης, αντανakλούν βαθιά ριζωμένα κοινωνικά πρότυπα που περιορίζουν την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική και δημόσια ζωή (EIGE, 2025). Η αντιμετώπιση των στερεοτύπων αυτών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επίτευξη ουσιαστικής ισότητας.

Συνολικά, τα δεδομένα του **Gender Equality Index 2025** αναδεικνύουν ότι η Ελλάδα παρουσιάζει αξιοσημείωτη πρόοδο, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης και της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης, ενώ ταυτόχρονα υπογραμμίζουν τα πεδία όπου απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση πολιτικών και κοινωνικών παρεμβάσεων.

Το **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)** επαναβεβαιώνει τη σταθερή του δέσμευση να προάγει την αναγνώριση των δικαιωμάτων των γυναικών και την εφαρμογή πολιτικών που αντιμετωπίζουν τα επίμονα εμπόδια για την ισότητα. Μέσα από τα ερευνητικά έργα του, τις συνέργειες του με πανεπιστήμια, φορείς της κοινωνίας πολιτών και θεσμικούς εταίρους, την επιστημονική εποπτεία των 68 υποστηρικτικών δομών του Πανελλαδικού Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών και την λειτουργία 14 Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών, το ΚΕΘΙ λειτουργεί ως καθοριστικός, συνδετικός κρίκος μεταξύ της κοινωνικής πραγματικότητας και του θεσμικού σχεδιασμού πολιτικών.

Τα Συμβουλευτικά Κέντρα του ΚΕΘΙ –μαζί με τις υπόλοιπες δομές του Δικτύου της ΓΓΙΑΔ– αποτελούν έναν κρίσιμο πυλώνα κοινωνικής προστασίας, παρέχοντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες στήριξης σε γυναίκες που βιώνουν βία, πολλαπλές μορφές διακρίσεων και κοινωνικό αποκλεισμό. Πίσω από τις υπηρεσίες αυτές βρίσκονται επαγγελματίες που εργάζονται καθημερινά με επιστημονική επάρκεια, ευαισθησία και βαθιά συναίσθηση της κοινωνικής αποστολής τους.

Στο Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης του ΚΕΘΙ, του οποίου η λειτουργία συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία 2021-2027», κάθε επιζώσα έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων μπορεί να λάβει **δωρεάν** κοινωνική, ψυχολογική, νομική και εργασιακή στήριξη με την οπτική του φύλου. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνουν επίσης δωρεάν νομική εκπροσώπηση για γυναίκες επιζώσες έμφυλης βίας σε συνεργασία με τον τοπικό δικηγορικό σύλλογο, χορήγηση της εφαρμογής «κομβίον πανικού», εκπόνηση πλάνου ασφαλείας και συμπλήρωση εργαλείου εκτίμησης κινδύνου, καθώς και παραπομπή ή/και συνοδεία σε αρμόδιες αρχές και φορείς. Οι

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

υπηρεσίες παρέχονται με πλήρη σεβασμό στο **απόρρητο** της συμβουλευτικής και με γνώμονα την ενδυνάμωση και την προστασία των γυναικών.

Η καθημερινή αυτή στήριξη των γυναικών αποτυπώνει με τον πλέον απτό τρόπο τη σημασία των πολιτικών ισότητας και της θεσμικής προστασίας των δικαιωμάτων τους.

Η 8η Μαρτίου υπενθυμίζει ότι η πρόοδος στην ισότητα των φύλων είναι μετρήσιμη, αλλά όχι δεδομένη. Χρειάζεται να γίνουν ακόμα πολλά, ώστε τα δικαιώματα των γυναικών να αποτελούν αυτονόητη πραγματικότητα και όχι διαρκής διεκδίκηση. Η διαρκής υπεράσπισή τους αποτελεί συλλογική, θεσμική και κοινωνική ευθύνη. Η ισότητα των φύλων αφορά το σύνολο της κοινωνίας, τη δημοκρατία, την κοινωνική συνοχή, τη δίκαιη ανάπτυξη για όλους/-ες και την ποιότητα των θεσμών. Συνδέεται άμεσα με τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τα δικαιώματα, τις ίσες ευκαιρίες και τη θέση κάθε ανθρώπου στην κοινωνία.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΖΑΝΗΣ

Ροδόπης 5 και Πανόρμου 1^{ος} όροφος

(Δευτέρα έως Παρασκευή 8:00 με 16:00)

Τηλ.24610 49672 και 24610 27067

E – mail: kozani@isotita.gr

Αναφορές:

- Amnesty International USA. (2025, 7 March). Sexual & Reproductive Rights. Διαθέσιμο στο: <https://www.amnestyusa.org/issues/gender-sexuality/sexual-reproductive-rights/>
- European Institute for Gender Equality (EIGE). (2025). Gender Equality Index 2025. Greece. Διαθέσιμο στο: https://eige.europa.eu/modules/custom/eige_gei/app/content/downloads/factsheets/EL_2025_factsheet.pdf
- European Parliament. (2026, 12 February). Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2026 προς το Συμβούλιο αναφορικά με τις προτεραιότητες της Ένωσης για την 70ή σύνοδο της Επιτροπής του ΟΗΕ για τη Θέση της Γυναίκας (2025/2240(INI)) [P10_TA(2026)0051]. Διαθέσιμο στο: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0051_EL.html
- UN Women. (2026, 12 January). International Women's Day 2026: Rights. Justice. Action. For ALL women and girls. Διαθέσιμο στο: <https://www.unwomen.org/en/news-stories/announcement/2026/01/international-womens-day-2026-rights-justice-action-for-all-women-and-girls>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

